

Viața Sfântului Profet Ioan Botezătorul

Zămislirea, nașterea și tăierea împrejur a Sfântului Ioan Botezătorul

„Fost-a în zilele lui Irod, regele Iudeii, un preot cu numele Zaharia din ceata preotească a lui Abia, iar femeia lui era din fiicele lui Aaron și se numea Elisabeta. Și amândoi erau drepi înaintea lui Dumnezeu, umblând fără prihană în toate poruncile și rânduielile Domnului.” (*Luca 1, 5-6*). Elisabeta nu zămislise lui Zaharia nici un fiu, deși erau amândoi deja înaintați în bătrânețe, căci ea era stearpă. În zadar până atunci vărsaseră ei lacrimi grele în rugăciuni și cântări închinare Domnului, dacă nu asta era și voia Lui.

Într-una din acele zile, Zaharia slujea în altar rânduiala săptămânii sale închinare lui Dumnezeu. Dar la vremea tămâierii, când toată mulțimea era afară, rugându-se, iată că apăru în ușa altarului o ființă de lumină, cu aripi albe, înalte, și cu un chip mai luminos decât soarele amiezii. Era un înger, iar Zaharia se înspăimântă văzându-l, genunchii înmuindu-i-se, iar ochii înlăcrimându-i-se. Îngerul glăsui astfel: „Nu te teme, Zaharia, fiindcă rugăciunea ți-a fost ascultată și Elisabeta, femeia ta, îți va naște un fiu și-i vei pune numele Ioan. Și-ți va fi el bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de nașterea lui. Că mare va fi el înaintea Domnului; nici vin și nici băătură tare nu va bea, și încă din pântecele mamei sale se va umple de Duh Sfânt; și pe mulți din fiii lui Israel va întoarce la Domnul, Dumnezeul lor; și Lui îi va merge el înainte cu duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților spre copii și pe cei neascultători la înțelepciunea dreptilor, ca să-i gătească Domnului popor pregătit.”

Auzind acestea, Zaharia răspunse cu cutremur: „Străine și neașteptate lucruri îmi vestești mie, vestitorule de bucurie; că a naște fii la bătrânețe este lucru potrivit firii, fiindcă eu sunt bătrân și femeia mea trecută în zilele ei. Deci, cum vom putea să zămislim și să naștem fiu?”. Îngerul atunci a zis: „De la începutul cuvintelor tale te găsesc pe tine cu puțină credință, Zaharia, pentru că nu aștepti împlinirea cuvintelor mele.

Căci, deși potrivit firii tale ți se pare lucrul acesta, nu este potrivit puterii lui Dumnezeu, Căruia nimic nu este cu neputință; că Dumnezeu poate și din pietre să ridice fii lui Avraam. Oare nu știi că era cu puțință lui Dumnezeu a zidi pe Adam din pământ și pe Eva din coasta lui, iar preaîmbătrânitei Sara a-i da fiu pe Isaac? Deci și femeii tale Atotputernicului Dumnezeu îi dă să nască la bătrânețe fiu, că s-a auzit rugăciunea ta.”

Răspuns-a apoi Zaharia: „Eu acum aduc lui Dumnezeu rugăciunile mele pentru venirea doritului Mesia, pe Care s-a făgăduit, prin gurile sfinților săi profeți, să-L trimită mai degrabă pe pământ să mântuiască seminția lui Avraam din robia altor neamuri. Încă mă rog și pentru greșelile mele și pentru neștiințele poporului. Iar de aceasta, ca să am fiu, acum nu mă rog, că m-am învechit cu anii și femeia mea a îmbătrânit.”

Grăit-a lui îngerul: „Știi că acum nu pentru primirea fiului te rogi, ci pentru lucrurile pe care le spui. Însă mai înainte de bătrânețile tale și mai înainte de nerodnicia soției tale, Elisabeta, te-ai rugat cu osârdie să vă dea vouă Dumnezeu să aveți un fiu. Iar întrutotmilostivul, Domnul, de Care nici cea mai mică mișcare de inimă omenească nu se tănuiește, Cel ce ascultă rugăciunile celor ce se roagă Lui și face voia celor ce se tem de El, Acela, auzind rugăciunile tale cele mai dinainte, îți dăruiește ție, măcar deși nu degrabă, însă bine, fiu cu numele darului numit. Pentru că știe, după a Sa bunăvoință, să îplinească cererile sfinților Săi. Și va fi mare înaintea Domnului cel ce va să se nască ție fiu.”

Între timp, Zaharia își veni în fire și, chibzuind, răspunse îngerului: „Te văd pe tine, binevestitorule, că ești înger al lui Dumnezeu, că vorba ta arată aceasta; vederea frumuseții tale te vădește și puterea cuvintelor tale mărturisește. De aceea, de la începutul arătării și vestirii tale îndată m-am spăimântat, precum oarecând și Daniil profetul, văzând pe înger, s-a temut: «Am văzut, zice, o arătare mare și n-a mai rămas în mine tărie». Asemenea și maica lui Samson a zis: «Un om al lui Dumnezeu a venit la mine și chipul lui ca și chipul îngerului lui Dumnezeu era înfricoșător». Drept aceea m-am temut și eu și nu îndrăznesc a grăi cuvinte potrivnice cuvintelor tale cele îngerești. Însă te întreb: pentru ce fiul ce se va naște va fi mai mare? Au doară mai mare și mai cinstit va fi decât Ieremia profetul, către care era cuvântul Domnului ce zice: «Mai înainte de a te zidi eu pe tine în pântece te-am cunoscut și mai înainte de a ieși tu din mitras te-am sfințit și profet în neamuri te-am pus».”

Răspuns-a lui îngerul cu aceste vorbe: „Va fi mare înaintea Domnului fiul tău, cu neasemănată mărime duhovnicească, cu care va întrece pe Ieremia. Acela s-a sfințit mai înainte de nașterea sa, dar acesta cu mult mai mult se va umple de Duhul Sfânt, încă din pântecele mamei sale. Ieremia a fost însemnat numai ca să profețească pentru Mesia, iar acesta a fost rânduit înainte ca și mâna să-și pună pe Dânsul și să-L boteze. Încă nu numai pe Ieremia, ci și pe ceilalți sfinți îi va întrece cu mărimea darului lui Dumnezeu. Că nu se va scula dintre cei născuți din femei altul mai mare decât Ioan Botezătorul.

Precum o stea covârșește alte stele în slavă, așa și între sfinții lui Dumnezeu, unul pe altul cu slavă și cu cinste întrece. Că și întru ale noastre îngerești ierarhii, care totdeauna văd dumnezeiasca față, nu la toți într-un fel descoperă Dumnezeu tainele voinței Sale, ci prin mijlocirea celor mai de sus arată poruncile celor mai de jos. Multe stele apun înaintea de ivirea soarelui și numai singur luceafărul merge înaintea soarelui. Mulți profeți au propovăduit despre venirea lui Mesia, pruncul însă cel ce va să se zămislească și să se nască din tine, nu numai cu cuvântul va propovădui, ci și cu degetul va arăta popoarelor pe Mielușelul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii. Pentru aceea va fi mai mare decât toți cei ce se nasc din femei, pentru că pe cât împlinirea vestirii celei de bucurie este mai primită decât însăși vestirea, pe atât mai cinstit va fi profetul cel ce are să se zămislească și să se nască, decât alți profeți. Toți profeți și Legea au profețit până la acest profet, iar acesta va fi săvârșirea tuturor profețiilor și sfârșitul Legii Vechi și înaintemergător al darului celui nou.”

Ascultând acestea, Zaharia a grăit așa: „Bună și de bucurie este vestirea ta, o, înger, că dacă tot fiul cel înțelept veselește pe tată, cu cât mai mult fiul cel mai înțelept decât toți profeții m-ar veseli pe mine, bătrânul? Cu toate acestea, cum oare mă voi veseli, de vreme ce mă îndoiesc de cuvintele tale; iar bucuria și veselia în lucrurile cele de îndoire nu se fac, ci numai în cele vrednice de credință. Deci, rogu-mă ție, înger al lui Dumnezeu, după ce voi cunoaște acestea?”

Și răspunzând îngerul, i-a zis lui Zaharia: „Eu sunt Gavriil, cel ce stă în fața lui Dumnezeu. Și sunt trimis să grăiesc către tine și să-ți binevestesc acestea. Și pentru că n-ai crezut în cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor, iată vei fi mut și nu vei putea vorbi până-n ziua când vor fi acestea.”

Atunci Arhanghelul Gavriil se făcu nevăzut și Zaharia rămase cu limba legată. Iar cei ce îl așteptau afară, văzându-l mut, au gândit că s-a arătat lui arătare dumnezeiască. Și ducându-se la casa sa, a rămas Elisabeta, cea stearpă și înaintată în vârstă, grea cu Sfântul Ioan Înaintemergătorul. Și întocmai, nașterea cea minunată a Sfântului Ioan a fost înaintemergătoare Nașterii lui Hristos, căci minune se aștepta după minune și după ce se luminează cerul în slavă, răsare și soarele.

Ne spune Sfântul Evanghelist Luca că timp de cinci luni s-a tăinuit Elisabeta după ce a zămislit, zicându-și: „Așa mi-a făcut mie Domnul în zilele în care a socotit să-mi ridice ocară de printre oameni.” Căci în acea vreme era de rușine pentru o femeie să nu rodească copii. Dar când descoperi tuturor că poartă în pântece prunc plin de Duh Sfânt, toți se bucurară, rude, prieteni și oameni care așteptau cu speranță venirea lui Mesia.

Iar când Ioan se născu, după opt zile, veni ră cu veselie și gând bun în casa lui Zaharia preoții și prietenii, ca să taie pruncul împrejur. Și când a fost să-i pună numele, toți spuneau să-l cheme Zaharia, după tatăl său. Dar maica sa, Sfânta Elisabeta, se împotrivi, zicând „Nu!; ci Ioan se va chema”. Dar mulțimea era nedumerită, căci pe nimeni din neam nu mai chema Ioan, așa că întrebă de voia tatălui. Acesta, aducându-și aminte de cuvintele arhanghelului care spuse: „Vei pune numele lui Ioan”, și cum nu putea să vorbească, mut fiind, luă o tăbliță pe care scrisese: „Ioan să-i fie numele lui!”. Și în chiar aceeași clipă limba lui Zaharia se dezlegă și vorbi, binecuvântând cu glas înalt pe Dumnezeu și voia Lui.

Și frică și cutremur i-a cuprins pe cei ce au văzut acestea; și s-a vorbit de aceste minuni multă vreme în toată partea muntelui Iudeei, în hotarele Hebronului, în cetatea preoților unde era casa lui

Zaharia. Acea cetate încă din zilele lui Isus Navi a fost hotărâtă sfințitei seminții a lui Avraam; iar de la Ierusalim până la dânsa era cale de opt ceasuri, și era așezată mai sus de Betleem, de care nu se îndepărta prea mult, și de aceea i se spunea cetatea muntelui.

Și poporul se mira de nașterea minunată a lui Ioan, grăind astfel: „Cum a născut așa îmbătrânită, cum maica și tatăl cel mut s-au unit la un nume cu care să numească pe fiu și cum, după scrierea numelui, mutul îndată a grăit și ce a scris cu mâna, aceea a grăit și cu limba? Ce să fie cu pruncul acesta?” Aceste vorbe ajunseră însă și la urechile lui Irod, care în acea vreme căuta să-l ucidă pe Iisus, ucigând toți pruncii din Betleemul Iudeei. Deci amintindu-și de Ioan, Iuda zise în sine: „Oare acela are să fie împăratul Iudeei?”. Și gândindu-se să-l ucidă, trimise ucigași în casa lui Zaharia, la Hebron, dar nu găsi pe nimeni, căci maica fugi cu pruncul, auzind de măcelul din Betleem.

Sfânta Elisabeta fugise cu pruncul Ioan în cel mai înalt dintre munții pustiei. Văzând de acolo pe ostași cercetând cu de-amănuntul și apropiindu-se, se înspăimântă, și rugă pe Dumnezeu să o apere pe ea și pruncul. Și ceru muntelui să o ascundă și pe loc acesta se despică și primi pe Sfânta Elisabeta într-o peșteră dosnică, ferită de privirile sangvine.

Negăsindu-l pe Ioan, Irod trimise ucigașii la Zaharia, în Ierusalim, unde slujea Domnului. Dar Zaharia răspunse: „Acum slujesc Domnului Dumnezeului lui Israel, iar fiul meu nu știu unde este”. Auzind acestea, Irod se mânie și trimise a doua oară pe ucigași, cu porunca de a-l ucide pe Zaharia dacă acesta nu avea să dezvelească locul unde se ascundea Ioan. Și intrând ucigașii în templu, îl găsiră pe Zaharia rugându-se. Chipul îi era liniștit și senin, barba albă îi atinge genunchii plecați și doar buzele i se mișcau încet, în rest părând o statuie sculptată în marmură albă. Atunci cei trimiși spuseră: „Unde ai ascuns pe fiul tău? Să ni-l dai nouă, că așa a poruncit împăratul, iar dacă nu-l vei da, vei muri îndată”. Auzind aceste vorbe tari, Zaharia nu-și pierdu cumpătul și nu se înspăimântă precum odată în fața îngerului, ci rosti calm și răspicat: „Voi îmi veți ucide trupul, iar Domnul îmi va primi sufletul”. La acestea, ucigașii nu mai zăboviră și-l uciseră acolo, în templu. Și scurgându-se sângele Sfântului pe piatră se făcu întocmai cu aceasta, întărindu-se, ca mărturie a faptei mârșave a lui Irod și spre osânda lui.

Între timp, Sfânta Elisabeta trăia cu pruncul în peștera unde izvorâse un pârâu de unde să bea și unde crescuse un finic, ca să mănânce. Acel pom minunat își pleca crengile la vremea mesei, iar după ce pruncul și mama lui mâncău, pomul își ridica crengile la loc. Cei doi au trăit astfel timp de patruzeci de zile, după care Sfânta Elisabeta își dădu duhul. Iar Sfântul Ioan, rămânând singur, a fost hrănit și păzit de un înger, până la creșterea lui și la vremea arătării sale către Israel.

Ioan predică în pustie și botează multimile și pe Hristos în apele Iordanului

„Iar în al cincisprezecelea an de domnie a cezarului Tiberiu, pe când Ponțiu Pilat era procurator al Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, și Filip, fratele său, tetrarh al Itureii și al ținutului Trahonitidei, și Lisanius, tetrarh al Abileniei, în vremea arhierilor Anna și Caiafa, fost-a cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie. Și a venit el în tot ținutul dimprejurul Iordanului, propovăduind botezul pocăinței, spre iertarea păcatelor. Așa cum s-a scris în cartea cuvintelor lui Isaia profetul:

**Glasul celui ce strigă în pustie:
Gătiți calea Domnului,
drepte faceți-i cărările.
Orice vale se va umple
și fiecă munte și deal se va micșora;
cele strâmbe se vor face drepte
și căile colțuroase se vor face netede.
Și orice trup va vedea mântuirea lui Dumnezeu." (Luca 3, 1-6)**

Și Ioan se purta așa: trupul îi era acoperit cu păr aspru de cămilă, la brâu era încins cu o legătură de piele și hrana îi era toată numai miere sălbatică și lăcuste. Și la el venea toată mulțimea Ierusalimului și a Iudeii ca să fie botezată, spre iertarea păcatelor, în apele limpezi și reci ale Iordanului, căci el le spunea: „Converțiți-vă, căci aproape este Împărăția cerurilor!” (Matei 3, 2)

Și Ioan spunea: „Eu nu sunt Hristosul” (Ioan 1, 20). „Și au fost trimiși câțiva dintre farisei. Și l-au întrebat și i-au zis: «Atunci de ce botezi, dacă tu nu ești Hristosul, nici Ilie, nici Profetul?»». Ioan le-a răspuns zicând: «Eu botez cu apă; în mijlocul vostru stă Cel pe care voi nu-L cunoașteți, Cel care vine după mine, Căruia eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțării.»” (Ioan 1, 24-27)

„Dar văzând că mulți farisei și saducei vin la botezul său, le-a spus: «Pui de vipere, cine v-a învățat să fugiți de mânia ce va să vină? Faceți dar rod vrednic de pocăință și să nu vă gândiți să spuneți în sinea voastră: Îl avem ca tată pe Avraam, căci vă zic vouă că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să-i ridice copii lui Avraam. Securea stă deja la rădăcina pomilor: tot pomul care nu face rod bun e tăiat și aruncat în foc.

Eu vă botez cu apă spre convertire; dar Cel care vine în urma mea este mai puternic decât mine și eu nu sunt vrednic să-l duc încălțările. El vă va boteza cu duh sfânt și foc. Lopata este în mâna Lui și El Își va curăți aria și-și va aduna grânele în hambar, iar pleava o va arde în foc de nestins.»” (Matei 3, 7-12)

„Și mulțimile îl întrebau, zicând: «Așadar, ce să facem?» » Iar el, răspunzând, le zicea: «Cel ce are două haine să dea celui ce nu are, și cel ce are bucate să facă la fel». Și au venit și vameșii să se boteze și i-au zis: «Învățătorule, noi ce să facem?» » Iar el le-a spus: «Să nu faceți nimic mai mult decât vă este rânduit». Îl întrebau însă și ostașii, zicând: «Dar noi ce să facem?» » Și le-a zis: «Să nu asupriți pe nimeni, pe nimeni să nu-l învinuiți pe nedrept și să vă mulțumiți cu lefurile voastre.»” (Luca 3, 10-14)

„Atunci vine Iisus, din Galileea, pe malul Iordanului, la Ioan, ca să fie botezat și el. Însă Ioan căuta să-l împiedice, zicând: «Eu am nevoie să fiu botezat de Tine și Tu vii la mine!?» » Răspunzându-i, Iisus a zis către el: «Lasă acum, pentru că așa se cuvine, să împlinim toată dreptatea». Atunci i-a îngăduit. După ce s-a botezat, Iisus a ieșit îndată din apă. Și, iată, l-au deschis cerurile, și a văzut cum Duhul lui Dumnezeu coboară sub chipul unui porumbel și vine asupra Lui. Și iată un glas din ceruri spunând: «Acesta este Fiul Meu cel iubit în care Mi-am găsit bucuria.»” (Matei 3, 13-17)

Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul

Precum mergea înaintea Mântuitorului, propovăduind, Ioan, așa s-a făcut să îi meargă înainte și în adormire. Și precum Iisus avea să-și verse sângele dumnezeiesc pentru păcatele oamenilor, așa și Ioan Botezătorul înaintea-I trebuia să-și verse sângele pentru păcatul și slăbiciunea lui Irod, care se numea Antipa, fiul lui Irod cel Mare, cel care ucisese odinioară pruncii din Betleem.

Acest Irod avusese de soție pe fiica lui Areta, împăratul Arabiei, cu care petrecuse multă vreme în liniște și tihnă. Iată dar că și fratele său Filip avea o femeie, pe nume Irodiada, pe care Irod văzând-o, se răni cu frumusețea ei tulburătoare. Și dându-se la poftă necurate, Irod își lăsă soția și o luă pe Irodiada, împotriva cuvântului legii care zice: „Să nu porțiești nevasta aproapelui tău”. Și gonind-o pe fiica lui Areta din casa lui și lăsând-o pe aceasta cu suflteul sfâșiat de durere și jignire, primi în căminul său pe Irodiada, spre fărâdelegea și pedepsirea lui. Căci dacă pe Irodiada nu o putea avea nici după ce fratele său murea, căci Filip împreună cu Irodiada aveau o fiică, cu atât mai mare îi era păcatul lui Irod când fratele său încă trăia.

Aflând despre această faptă fără de chibzuință, Ioan Botezătorul condamna, în predicile lui, pe Irod, dezvelindu-l în fața mulțimii ca desfrânat, ca răpitor, ca nelegiuit, ca amestecător de sânge. „Nu ți se cade ție să ai de soție pe femeia lui Filip, fratele tău!”, îi spunea Ioan chiar lui Irod. Și, neputând suferi acestea din partea lui Ioan, pe care îl îndrăgea, Irod se mânie și îl aruncă pe Ioan în temniță, legându-l în lanțuri. Căci deși Irod asculta cu interes cuvintele lui Ioan și găsea în ele duh și adevăr, Irod era un om aprig la fire și orgolios.

Însă mai aprigă și încă mai orgolioasă era Irodiada, care îi dorea moartea lui Ioan pentru cuvintele grele pe care le spunea despre ea. Dar lui Irod îi era mai frică de popor decât de Domnul și nu voia ca prin omorârea lui Ioan să trezească mânia mulțimii. Căci, dacă socotim ce a scris istoricul evreu Iosephus Flavius, Irod avea și el o pricină pentru care dorea să îl știe pe Ioan în temniță, anume că îi era frică de mulțimile care se adunau în jurul lui Ioan pe când acesta predica în pustie și îi era frică de o răscoală a lor împotriva stăpânirii.

Ioan Botezătorul a stat închis în temniță vreme îndelungată. Iar acolo, în întunericul beciului, în umezeală și frig, se mai adunau încă cei credincioși lui și ascultau de la el cuvinte de învățătură și de întărire în credință, luminându-se cu înțelepciunea profetică a lui Ioan și încălzindu-se de la flacăra credinței și a curăției lui. „Și chemând la sine pe doi dintre ucenicii săi, Ioan i-a trimis către Domnul, zicând: «Tu ești Cel ce va să vină sau să așteptăm pe altul?». Și ajungând la El, bărbății au zis: «Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine, zicând: Tu ești Cel ce va să vină sau să așteptăm pe altul?». Și în acel ceas El a vindecat pe mulți de boli și de răni și de duhuri rele și multor orbi le-a dăruit vederea. Și răspunzând, le-a zis: «Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit: Orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește.»” (Ioan 7, 19-22) Și acestea Ioan nu le-a făcut pentru că nu știa despre Iisus că este Hristosul, ci ca ucenicii lui să vadă și să se încredințeze de dumnezeirea lui Iisus și să ia aminte la calea pașilor Lui.

Între timp, veni ziua de naștere a lui Irod, pentru care acesta făcu ospăț mare la care invită pe toate căpeteniile Galileei și nu numai. Și la acest ospăț veni și fiica Irodiadei, Salomeea, care, dansând în

fața lui Irod, plăcu acestuia. Și Irod, înfierbântat de vin și de bucate multe, promise Salomeei să-i dea orice-i va cere, până la jumătate de împărăție. Iar Salomeea, sfătuindu-se cu Irodiada, îi ceru tatălui vitreg capul Sfântului Ioan Botezătorul. Auzind aceasta, Irod se cutremură și veselie îi pieri de pe chipul înroșit de vin. Dar cum jurase în fața mulțimii, se feri să își calce cuvântul și trimise pe călăi la Ioan să-i taie capul și să îl aducă pe o tipsie. Și aducând aceștia capul Sfântului Ioan Botezătorul, din care încă mai picura, cald, sângele sfânt, Irod îl oferi fiicei sale. Și în acel moment, se zice că Ioan a prins glas și a grăit aceleași cuvinte: „Nu ți se cade să ai de soție pe femeia lui Filip, fratele tău!”. Și toți cei de la masă se înfricoșară și Irod se cutremură până în adâncul ființei lui, dar acum era prea târziu, fărădelegea fiind săvârșită.

Punând însă mâna pe capul lui Ioan, Irodiada nu se sfii și îl batjocori, înțepând cu acul limba cea muștrătoare. Și, de frică ca nu cumva Ioan să se scoale din morți, ea nu lăsa să se îngroape capul lângă trup, ci, dând corpul ucenicilor lui, aceștia îl îngropară în Sevestia, capul punându-l chiar Irodiada în pământ necinstit, în curtea sa.

Același Irod, după vreme, avea să îl batjocorească și pe Iisus, după cum mărturisește Sfântul Evanghelist Luca, îmbrăcându-l în haină luminoasă și trimitându-l înapoi la Pilat, de unde sosise.

Pentru grele lor păcate, Irod împreună cu Irodiada și cu Salomeea aveau să atragă asupra lor grea pedeapsă din partea lui Dumnezeu, căci strigau la cer și sângele lui Ioan, și batjocura lui Iisus, iar dreptul Judecător nu putea rămâne surd la auzul acestor mari fărădelegi. Așa se întâmplă că Areta, împăratul Arabiei, se porni cu oaste mare împotriva lui Irod, voind să răzbune necinstea și umilirea pe care le-a suportat fiica lui. Irod, adunându-și și el puterea, ieși cu armata în calea împăratului. Însă arabii i-au zdrobit tare pe ostașii lui Irod, încât puțini doar au mai rămas cu viață, printre care și nelegiuitul conducător. Și un câmp întreg era acoperit cu trupurile și sângele ostașilor, și roșu era și cerul soarelui apunând, iar negri erau pe cer doar vulturii care se adunau să se hrănească din carnea răpusă. Iar priveliștea era într-atât de înspăimântătoare, încât multe maici în ziua aceea, venind să-și îngroape odraslele, căzură fără simțire la pământ, alături de fiii lor.

Irod alergă disperat atunci să ceară sprijin de la romani, însă Cezarul Romei îl lipsi de stăpânirea tetrarhiei și de toate avuțiile sale, trimitându-l în surghiun împreună cu cele două desfrânate la Lugdunum, o cetate a Galiei, în vestul Europei. De acolo a fost trimis la Ilard, o cetate a Spaniei, unde avea să își găsească și sfârșitul.

Înainte dar de a muri, în grea strâmtorare și necaz, Irod văzu mai întâi pe fiica Irodiadei moartă. Aceasta, la vreme de iarnă, vrând să treacă un râu cu numele Sicoris, se rupse gheața sub ea și, căzând, se afundă în apă până sub bărbie. Gheața se strânse însă atunci în jurul grumazului care odată dădea glas sentinței păcătoase a lui Ioan, lăsând fata cu trupul păcătos atârând în apa înghețată și cu capul nesmerit afară. Ea a stat așa până când gheața ascuțită i-a desprins trupul de cap, corpul pierzându-se în adâncul apelor, iar capul fiind înfățișat lui Irod și Irodiadei, precum odinioară capul Sfântului Ioan Botezătorul le fusese înfățișat în palatul din Iudeea. Cei doi fără de lege și ucigași soți aveau să moară mai apoi, în durere, fiind înghițiți de pământ, probabil în timpul unui cutremur.

Ca un neîntinat, ca un autentic viețuitor în pustie, ca un învățător, ca un profet, ca un botezător, ca un Mergător înainte și, la sfârșitul vieții pământești, ca un mucenic, Sfântul Ioan Botezătorul a fost singurul vrednic de a sta înaintea învățăturilor, înaintea pașilor, înaintea răstignirii lui Iisus Hristos și înaintea Învierii Lui mântuitoare. El a fost ultima stea din constelația profeților Vechiului Testament, după care Soarele de viață dătător a venit, aducând izbăvirea din păcat oamenilor și deschizând ușile Raiului. El a fost cel mai mare dintre oameni, cum Iisus spune: „Între cei născuți din femei, nimeni nu este mai mare decât Ioan” (Luca 7, 28).

Aflarea capului Sfântului Ioan Botezătorul

Am povestit cum Irodiada, temându-se ca Ioan Botezătorul să nu se scoale din morți, luă capul lui după tăiere și îl îngropă, la ceas de noapte, în pământul necurat din curtea vilei sale. Dar se face că Ioana, femeia lui Huza, care era pe atunci iconomul lui Irod, tocmai în acel ceas se afla în acea curte și, ascunsă în umbră, privi cum păcătoasa necinstea capul Sfântului Ioan, pentru uciderea căruia Ioana avea multă jale și suspin. Căci această femeie prinsese drag de cuvântul îndumnezeit al lui Ioan pe care îl împărtășea ucenicilor săi în temniță. Deci, văzând fapta nelegiuită, Ioana a dezgropat în taina nopții capul înaintemergătorului și, așezându-l în vas de lut, l-a îngropat în muntele Eleonul, unde era satul lui Irod.

După un timp, ajungându-i la urechi veștile despre Iisus care se chema Hristos, Irod se întrebă dacă nu cumva Ioan a înviat și el. Și căutând împreună cu femeia sa capul Sfântului și negăsindu-l, Irod zise: „Ioan pe care l-am tăiat, acela s-a sculat din morți și pentru aceasta se lucrează puteri prin el.”

Trecuse de atunci multă vreme până când, într-o zi, un străin sosi în Sfânta Cetate a Ierusalimului și cumpără un loc în muntele Eleonului ca să-și zidească acolo o chilie. Acest om purta numele de Inochentie și, dacă odată fusese bogat și slăvit în palatele împărătești, acum, aflând de învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, se lepădă de cele lumești, dorind să îmbrace rânduiala monahicească și să caute să împlinească voia lui Dumnezeu.

Inochentie trăi în chilia sa pentru un timp, până când simți de trebuință să construiască o mică biserică din piatră, unde să aducă slavă Domnului. Și, săpând un șanț pentru temelie, el găsi un vas de lut ascuns în pământ. Și, după voia lui Dumnezeu, el află înăuntru capul Sfântului Ioan Botezătorul pe care îl păstră, cu mare bucurie și cinste, la sine, știind prin duhul că acela era capul înaintemergătorului. Dar apropiindu-i-se sfârșitul zilelor, Inochentie ascunse iarăși capul în pământ, de frica păgânilor care umblau pe atunci prin acele locuri și care necinsteau, în necredința și neștiința lor păcătoasă, tot ce era sfânt. Și, după trecerea lui Inochentie la Domnul, și biserica și chilia s-au pierdut, cum odată se întâmplase cu satul lui Irod, încât nu se mai cunoștea locul îngropăciunii cinstitei cap.

S-a întâmplat apoi ca, în vremea când marele împărat Constantin s-a botezat și maica sa, Sfânta Elena, a descoperit Sfânta și de viață făcătoarea Cruce a Domnului, doi monahi levantini se sfătuiră să urce la Ierusalim ca să se închine la sfintele locuri, precum și la Sfânta Cruce. Deci, ajungând ei la Ierusalim, într-o noapte senină i se arătă unuia dintre ei Sfântul Ioan, Mergătorul înainte, în vremea

somnului, care îi porunci să pornească spre muntele Eleonului ca să-i dezgroape cinstitul cap. Pelerinul, sculându-se înfricoșat, îi împărtăși cele visate celui alt monah, dar acesta nu-i dădu crezare și îl convinse și pe el că cele visate erau doar o închipuire stranie. Dar într-o altă noapte Sfântul Ioan li se arătă amândurora în parte, în timpul visării, și cu asprime le zise: „Toată necredința și lenevirea lepădând-o, faceți ceea ce v-am poruncit.”

Sculându-se acum amândoi și cuprinși de înfricoșare împărtășindu-și unul altuia vedeniile, porniră către satul lui Irod și dezgroară comoara cea fără de preț: capul Botezătorului Domnului. Și, punându-l într-un sac din păr de cămilă, s-au întors la Ierusalim. În aceeași vreme, un olar din cetatea Emesa, fără prea mulți bani, trecea pe acolo în altă țară, căci își lăsase femeia și copiii din pricina sărăciei. Și, însoțindu-se la drum cu cei doi monahi, aceștia din urmă îi încredințară să poarte pentru ei sacul din păr de cămilă, fără să-i spună ce se afla într-însul, căci prinseseră frică și necredință de cele întâmplate. Și iată că i s-a arătat olarului Sfântul Ioan, zicându-i: „Lăsând pe călătorii tăi, fugi de dânșii cu acest sac, pe care îl ai în mâini.”

Acestea le-a poruncit înaintemergătorul deoarece era vădită necredința și nevrednicia celor doi monahi, pentru că întâi nu ascultaseră de cuvântul său, ca apoi să lase pe un simplu olar să poarte sacul cu odorul neprețuit. Deci Sfântul Ioan dorea să facă un bine pauperului om și acesta fugi cu capul în sacul din păr de cămilă înapoi la casa sa.

Ajungând deci la soția lui, olarul intră în cămin ca un adevărat învingător, ținând în mâini comoara de neprețuit, capul sfințit al Botezătorului. Și de atunci olarul prosperă și se îmbogățește, uitând necazurile de altă dată și ajutând mereu săracii din avuțiile agonisite. Și toată vremea vieții lui cinsti cu mare smerenie și credință această avuție, tămâind capul și aprinzând lumânări și rugându-se. Și la vremea morții sale, olarul așeză capul Sfântului într-un vas cu apă și vasul într-un sicriu pecetluit, aceasta fiind voia înaintemergătorului. Și simțindu-și zilele că se apropie de ultima, olarul încredință capul cinstit surorii sale, povestindu-i acesteia cele prin care trecuse, de la sărăcie la înnavuțire. Și îi porunci să nu deschidă sicriul, decât dacă Sfântul dorește asta, și dacă vine vremea morții ei să îl încredințeze unui om temător de Dumnezeu și îmbunătățit. Apoi, olarul își dădu duhul.

După acestea, cinstitul cap a ajuns în mâinile unui monah prezbiter pe nume Eustatie, care viețuia într-o peșteră, aproape de cetatea Emesa. Doar că acest monah era eretic, crezând în cuvintele lui Arie. Cu toate acestea, credincioșii veneau în peștera lui și se vindecau prin darul capului Mergătorului-Înainte, care era ținut în taină, astfel că Eustatie își aroga puterea tămăduitoare. Aflând însă despre mârșăvia și eresul lui, emesenii împreună cu domnul lor și cu episcopul locului îl alungară din peșteră, iar acesta primi, cu condiția de a-l mai lăsa o noapte singur în peșteră. În acea noapte el ascuse iarăși capul sub pământ, cu gândul negru de a veni apoi în taină să-l ia din nou pentru sine. Dar, după ce a fost alungat, în peșteră s-au așezat niște monahi dreptcredincioși și nu i-a mai fost cu putință să se întoarcă. Aceștia au construit lângă peșteră o mănăstire, dar capul Sfântului Ioan nu a fost aflat și a rămas îngropat până în vremea arhimandritului Marcel al acelei mănăstiri, care l-a descoperit într-un fel minunat și care povestește despre acestea în cuvintele lui:

„Bine este cuvântat Domnul nostru Iisus Hristos, că m-a învrednicit pe mine, Marcel, robul Său, a fi văzător al vedeniei de față, care mi s-a făcut în 18 zile ale lunii Februarie, în săptămâna din mijlocul sfintelor 40 de zile, descoperindu-se în somn noaptea, căci am văzut toate porțile mănăstirii noastre deschise. Deci m-am înfricoșat și mi se părea că ies să le închid. Apoi iarăși am văzut un râu trecând prin poarta mănăstirii, și mă miram de unde iese acea mulțime de apă. Pe când gândeam aceasta, am auzit un glas de multe cete, venind spre noi dinspre răsărit, cu sunet mare, iar fiecare ceată avea deosebit grai și striga: «Iată, se arată Sfântul Ioan, Botezătorul lui Hristos!».

Astfel strigând, cetele au intrat în mănăstrie. Iar eu, lăsând porțile și privirea râului, de frică acoperindu-mă, am alergat și m-am suit în vârful scării, pe care stând, mi se părea că văd în mănăstire două curți, una spre apus, iar alta spre miazăzi, și o biserică între dânsule. Apoi fiecare ceată intra în curtea dinspre apus, iar de acolo mergea în biserică și, închinându-se, ieșea pe ușa dinspre miazăzi.

După ce au stat cetele din umblarea lor, iarăși am auzit un glas, strigând: «Iată Sfântul Marele Ioan Botezătorul!». Apoi, privind, l-am văzut în biserică și cu dânsul pe alți doi, unul de-a dreapta și altul de-a stânga. Atunci, îndată cetele au mers la dânsul, una după alta, și luau de la dânsul binecuvântare. Și eu, în sine-mi, gândeam să mă apropiu și să mă binecuvântez. Intrând eu mai pe urmă decât toți, pe altă ușă, cu frică și cu cutremur, m-am închinat înaintea lui până la pământ și m-am atins de picioarele lui. Iar el, ridicându-mă, m-a cuprins cu dragoste, atingându-se de barba și de gura mea, cu sfânta sa gură, apoi, scoțând din sânul său un vas plin de miere, mi-a dat, zicând: «Primește binecuvântare». Acestea zicând, el mergea, dar mergeam și eu în urma lui și am văzut un stâlp de foc înaintea lui și înfricoșându-mă, m-am deșteptat.

După aceasta, trecând ziua, am poruncit ca seara să cânte frații obișnuita rânduială, adică psalmii cu stihuri. Pe când cântau ei, fratele Isachie, ridicându-și ochii, a văzut foc prin ferestruie arzând în biserica sfintei peșteri, unde era cinstitul cap al Sfântului Ioan, de care noi nu știam. Dar fratele, văzând focul, a strigat: «Domnul meu, iată văd foc arzând la sfânta peșteră!». Eu am zis către dânsul: «Nu te teme, frate, ci însemnează-te cu semnul Crucii și taci!».

După cinci zile, pe la miezul nopții, pe când dormeam, o mână m-a atins de trei ori în coasta cea dreaptă și un glas a zis către mine: «Iată m-am dăruit vouă. Scoală și urmează stelei ce merge înaintea ta și unde te va duce, acolo să sapi în pământ, că mă vei afla». Iar eu, cu frică și cu cutremur deșteptându-mă din somn, ședeam și am văzut o ceată stând înaintea ușii chiliei în care eram. Înfricoșându-mă foarte, m-am însemnat cu semnul Crucii și am ieșit, iar steaua mergea înaintea mea. După aceea, am intrat în peșteră și, ducându-mă până la locul unde era cinstitul cap al Sfântului Ioan Mergătorul-Înainte, s-a făcut nevăzută. Iar eu m-am închinat Domnului, căzând cu fața la pământ, și am făcut multă rugăciune. Apoi, aprinzând lumânare și tămâie și luând sapa, am început a săpa chemând pe Domnul.

Săpând eu, se auzea sunet mare și era pământul vârtos ca arama. Apoi, ostenindu-mă mult, am aflat cărămizi, pe care scoțându-le, am văzut o lespede de piatră și pe aceea, scoțând-o cu multă osteneală, am aflat purtătorul și sfințitul vas, în care era cinstitul și vrednicul de fericire cap al Mergătorului-Înainte. Apoi, cuprinzându-mă bucurie și frică, am luat o lumânare și tămâie și, îndrăznind a pipăi, m-am închinat și iarăși am acoperit vasul cinstit, după aceea m-am dus din peșteră.

În ușă m-a întâmpinat preacinstitul arhimadrit Ghenadie, care venise în mănăstirea noastră, și, luându-mă înăuntrul peșterii, a făcut rugăciune și după aceea a început a-mi spune vedenia sa: «Am văzut, zise el, că în acest loc, unde stăm acum, stăteam amândoi și era multă pâine de orz curată, mai luminoasă decât soarele. Apoi am văzut popor fără număr intrând în peșteră și lua din mâinile noastre pâinile acelea, însă pâinile nu scădeau, ci mai mult se înmulțeau».

Acestea auzindu-le eu de la părintele Ghenadie, am înțeles că de la Dumnezeu era acea vedenie, care însemna darul cel neîmputinat al Botezătorului, care era să se dea tuturor cu îndestulare în acel loc. Deci i-am spus și eu cele ce am văzut și i-am arătat preacinstita comoară aflată. Văzând-o el, s-a bucurat foarte mult și ne-am sfătuit ce am putea face. Și ne-am învoit amândoi ca să nu spunem îndată cuiva despre aceea, nici episcopului Uranie, păstorul Bisericii Emesei. Ci mai întâi să arătăm taina aceasta fericitului stareț, părintele Ștefan, care era povățuitor de nevoițele pustniciei în mănăstirea Daromirei. După aceasta, el să arate episcopului, pentru că îi era iubit. Dar, mergând la mănăstirea Daromirei, n-am găsit pe părintele Ștefan, fiindcă se duse să cerceteze alte mănăstiri. Deci am trimis la cucernicul diacon Chiriac, care era în cetate, în sfințitul locaș cel dintâi.

Acela, venind și închinându-se nouă întru Hristos, a spus vedenia sa, pe care a văzut-o în vis, după toate asemenea cu vedenia aceea pe care minunatul Ghenadie a văzut-o și i-am spus lui a noastră taină despre Sfântul Mergător-Înainte. Deci au zis diaconul Chiriac și părintele Ghenadie că se cade ca îndată să anunțăm despre aceea pe păstorul bisericesc. Iar eu așteptam până ce starețul Ștefan se va întoarce de la mănăstirile sale și am petrecut cinci zile. Iar sosind sâmbăta și noi vorbind, deodată am căzut și zăceam de o boală neașteptată, încât nu puteam nici a mă scula. Deci, Ghenadie și Chiriac se mirau de răul ce mi se întâmplase și au făcut rugăciune către Domnul, pentru mine. Iar după rugăciune ziseră către mine: «Au nu ți-am spus că se cade a spune episcopului taina?». Iar eu, auzind aceasta, mă defăimam, fiindcă nu am făcut bine ascunzând o taină ca aceasta, pe care se cădea a o arăta îndată pentru slava lui Dumnezeu. Deci, rămăsesem netămaduit, dar făcându-se seară, după obișnuita cântare, venind la mine acei cinstiți bărbați, Ghenadie și Chiriac, mi-au spus că s-au jurat cu jurământ să spună arhierelui de taina aceea din vremea utreniei, mai înainte de răsăritul soarelui. Și eu am zis către dânșii: «Bun este sfatul vostru, fraților. Deci fie ceea ce v-ați sfătuit».

Astfel, întorcându-mă cu dânșii, îndată m-am îndreptat din boală și m-am făcut sănătos. Apoi m-am dus în cetate cu dânșii foarte de dimineață și am aflat pe episcop ieșind din biserică, de la cântarea Utreniei, și i-am spus lui toate cele despre arătarea cinstitului cap al Sfântului Mergător-Înainte. Iar el, umplându-se de mare bucurie, ne-a poruncit ca, nespunând nimănui taina, să ne ducem la mănăstire. A doua zi, prezbiterii și diaconii au venit în mănăstirea noastră și, săvârșind sobornicește sfânta slujbă, s-au apropiat de locul acela în care era vasul cu sfântul cap. Și diaconul glăsuie: «Genunchii plecați-vă și Domnului să ne rugăm»; toți ne-am închinat la pământ. Iar episcopul Uranie, rugându-se, a scos vasul cu cinstitul cap din sânul pământului.

Era acolo cu episcopul un prezbiter, anume Malh, care, necrezând, a zis: «De unde poate fi aici capul Mergătorului-Înainte?». Și, îndrăznind, a pus mâna sa pe vas și s-a atins de vârful cinstitului și prea lăudatului cap, și îndată, pentru necredința lui, s-a uscat mâna aceea care s-a atins și s-a lipit de vas. Toți văzând acea minune, s-au mirat foarte mult. Iar păstorul, cu cei ce stau în față, rugându-se lui Dumnezeu

cu dinadinsul, prezbiterul cel pedepsit abia a putut să-și dezlipsească mâna de pe vas, însă i-a rămas neputincioasă. Iar plăcutul lui Dumnezeu păstor, cu tot clerul bisericesc, luând sfințitul vas, cu comoara ce se afla într-însul, l-a dus în sfânta biserică și l-a pus într-un loc sfințit al altarului, până ce s-a zidit Mergătorului-Înainte biserică deosebită, dumnezeiască, în cetatea Emesei, luând sfârșit cu frumoasă podoabă; întru care, când era să se aducă acel sfințit cap, s-a arătat Botezătorul în vedenie prezbiterului Malh, celui care nu crezuse, și i-a poruncit ca în vremea aducerii să-și pună mâna cea bolnavă pe vas că se va tămădui. Și făcând aceea, prezbiterul îndată a câștigat tămăduire.”

Chiar și Sfântul Simeon Metafrast, în viața cuvioasei Matroana, scrie astfel despre aflarea acelui cinstit cap al Mergătorului-Înainte: „În acel timp, un om, arându-și holda sa, a văzut la un loc, unde era peștera aceea în mănăstire, un foc ieșind din pământ. Și nu odată a văzut aceea, ci de mai multe ori; că în multe zile se arăta o văpaie de foc neîncetat, ieșind din pământ. Deci a mers omul acela în cetate – ziua aceea era Duminică, în care și Marcel cu Ghenadie și cu Chiriac au mers la episcop – și au spus lui Uranie, episcopul Emesei. Iar episcopul, cunoscând că este un lucru mare, a luat pe clericii săi și au mers la locul acela, în peștera în care altă dată locuia Eustatie, ereticul; și făcând rugăciune a poruncit ca în locul acela să sape pământul.

Aceasta făcându-se, s-a găsit vasul, care avea într-însul nu aur sau argint, ci capul Sfântului Ioan Întemergătorul și Botezătorul Domnului, cel mai scump decât toate comorile pământești. Și a străbătut pretutindeni vestea despre aceasta, apoi s-a adunat acolo tot poporul, nu numai din cetatea Emesei, ci și din toate cetățile și satele din jur. Și a mers cuvioasa Matroana din mănăstirea sa, cu toate surorile, ca să se închine Capului celui găsit al Sfântului Ioan. Și a izvorât din acel cinstit cap mir bine mirositor, și preoții ungeau cu acest mir pe poporul ce se adunase, făcându-le semnul Crucii pe fruntea lor.

Deci a luat din mirul acela și Sfânta Matroana, într-un vas mic, vrând să-l ducă în mănăstirea sa, spre binecuvântare. Dar poporul, sârguindu-se către acel mir sfânt, o îmbulzea încât ea nu putea să treacă. Alții, văzând la dânsa sfântul mir, o rugau ca să-i însemneze cu mirul acela, căci nu puteau să ajungă la preoți; care lucru îl și făcea ea, fiind silită. Și s-a întâmplat acolo un orb care din nașterea sa nu văzuse lumina. Acela a rugat pe Matroana ca să-l însemneze și pe el cu sfântul mir. Iar ea i-a uns ochii lui și îndată a văzut bine.

După mulți ani, acel sfânt cap s-a adus cu slavă din cetatea Emesei în Constantinopol și s-a așezat în biserică Mergătorului-Înainte, în locul Edomon cel prea frumos, zidit prin împărătească rânduială. Dar după mulți ani, venind eresul luptării contra sfintelor icoane – când nu numai sfintele icoane, ci și sfintele moaște ale sfinților, unele era arse, altele erau aruncate în amre și în râuri, iar altele călcate cu picioarele și în multe feluri batjocorite – atunci, unii creștini, fugind din împărăteasca cetate, cea plină de fărădelegea ereticească, au luat în taină capul Botezătorului și l-au dus la Comani, unde altă dată a răposat Sfântul Ioan Gură de Aur și, ducându-l acolo, l-au ascuns iarăși în sânul pământului, în vas de argint.

Acolo a stat neștiut de nimeni, până în vremea împăratului Mihail, fiul lui Teofil și al Maicii sale Teodora, împărăteasa, cei ce au restabilit dreapta credință, pe vremea împărăției căruia, prin

dumnezeiasca arătare, iarăși s-a aflat și s-a dus în Constantinopol, de prea sfințitul patriarh Ignatie al Constantinopolului, întru cinstea și slava lui Hristos, Dumnezeu nostru, cel împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh slăvit în veci. Amin.”

Istorie despre mâna cea dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul

Dacă cinstitul cap al Botezătorului a fost pus în pământ de mâna păcătoasă a Irodiadei, am spus despre trupul său că a fost luat de ucenicii lui și îngropat aproape de mormântul Sfântului profet Elisei, în cetatea Sevastiei, din Samaria, căci în acel loc se petrecuseră toate faptele necurate care au dus la tăierea capului Sfântului Ioan.

În acel timp, Sfântul Evanghelist Luca propovăduia pe Hristos prin mult cetăți și, ajungând și în cetatea Sevastia, se duse la locul de îngropăciune a Botezătorului. Și, urmând să plece spre patria sa, Antiohia, vru să ia trupul nestruciat al Sfântului, dar locuitorii nu i-au îngăduit aceasta, deoarece aceste sfințite moaște le erau binecuvântare și prilej de mare laudă și cinstitie. Așa se întâmplă, iar Sfântul Evanghelist nu luă cu el decât mâna dreaptă a Botezătorului, cea cu care fusese botezat odinioară Iisus, în apele Iordanului. Și ajungând în Antiohia, Sfântul Luca închină această comoară fără de preț patriei care l-a crescut, fapt pentru care antiohienii credincioși mulțumeau lui și lui Dumnezeu cu glas înalt, căci multe minuni se petreceau prin aceste sfințite moaște.

Trecând vremurile, cu ele oamenii și împărații, veni rândul lui Iulian de a împărăți. Acesta se închina chipurilor cioplite, idolilor, lepădându-se de dreapta credință întru Hristos Iisus. Și, diavolul din el având nețărmuită ură pentru Biserica lui Dumnezeu, persecuta pe creștini, întocmai cu cei mai înainte de el, atât pe cei în viață, cât și pe cei adormiți. Căci scoțea din morminte oasele sfinților și le ardea, prefăcându-le în cenușă odată cu lucrurile sfinte și cu bisericile lui Dumnezeu. Pentru neomenia și marele lui păcat, acest Iulian era numit călcătorul de lege sau Apostatul.

În Antiohia era slăvit zeul Apollo, iar împăratul Iulian, ducându-se acolo ca să aducă jertfă acestui zeu păgân, găsi un nou prilej de a aduce necaz creștinilor, persecutându-i și arzându-le lucrurile sfinte. Și știind de mâna Sfântului Ioan Botezătorul, vrea s-o găsească și s-o dea focului, însă nu o găsi, căci antiohienii o ascuseră într-un stâlp oarecare, care se numea Gonia. Văzând aceasta, Iulian se înfurie și trimise în Palestina, la Sevastia, după trupul Botezătorului, pe care găsindu-l îl dădu focului și rispirii, după cum scriu Nichifor și Chedrin.

Fericitul Simeon Metafrast spune însă că nu al Botezătorului era trupul care a fost ars atunci, ci al altuia, din grija patriarhului Ierusalimului care, aflând intenția păcătoasă a lui Iulian, luase în taină sfințele moaște, trimițându-le în Alexandria, cu pază. Iar în locul sfântului trup pusese oasele unui mort oarecare și acelea se spune că ar fi ars împreună cu mormântul și cu biserica.

După săvârșirea călcătorului de lege, dreapta credință străluci iarăși, ca un răsărit de soare la pol, după o noapte adâncă și înghețată. În Antiohia, cetățenii scoaseră iarăși la lumină mâna prin care

pogorâse Sfântul Duh peste Mântuitorul, cinstind-o și slăvind-o, căci Sfântul Duh încă mai sălășluia într-însa, săvârșind multe minuni, dintre care amintim aici una.

Se spune că pe atunci, un balaur mare și înfricoșător se încuibase între hotarele Antiohiei, iar poporul păgân elin de acolo îl cinstea și îi aducea jertfe în toți anii, anume alegeau după sorți o fecioară fără prihană, păzită în adins pentru aceasta, și i-o dădeau lui. Iar tot poporul privea cu cutremur cum fecioara pășea singură în fața hrubei balaurului și cum în negura peșterii se aprindeau doi ochi de jar, iar diavolul ieșea, târându-și pântelele păcătoș și șuierând printre șapte rânduri de colți. Și cum, fără de veste, balaurul își întindea gâtlejul și o apuca pe fată, rupând-o și sfâșiind-o, și apoi mâncând-o.

Într-un an se întâmplă ca sorții să cadă pe fiica unui bun creștin. Auzind cumplita veste, acesta căzu în genunchi și se rugă cu umilință și cu lacrimi grele la Dumnezeu ca să-i scape fiica de acea moarte îngrozitoare. Apropiind-se însă ziua din urmă și văzând că nimic nu pare să-i schimbe soarta fiicei sale, o ultimă fărâma de speranță îndreptă pașii tatălui către biserica unde era ținută mâna Sfântului Ioan. Acolo, el ceru chelarului să-i deschidă racla și să-l lase să se închine, având gând ascuns pentru care voia să rămână singur cu sfințele moaște. Pentru aceasta, se făcu ca varsă din greșeala mulți galbeni pe jos, iar chelarul, fiind iubitor de aur, se aplecă și cu osârdie începu a-i strânge. Nefiind privit de nimeni, creștinul se aplecă asupra mâinii, o sărută și mușcă în taină cu dinții încheietura degetului mic. Aflându-și dorirea, el părăsi apoi biserica și se duse la casa sa.

În ziua jertfei, tatăl o duse pe fiică spre hruba balaurului, rugându-se puternic în sine sa pentru ajutorul Domnului. Leșind dar balaurul, tatăl nu se îndepărtă de lângă fiica lui ci așteptă lângă ea cum am spus, cu inima întărită de credință și rugăciune. Și apropiindu-se balaurul și căscându-și ugicașul bot, tatăl aruncă pătica din mâna Sfântului în gâtlejul fiarei, iar aceasta pe loc căzu fără suflare la pământ. Văzând aceasta, tatăl se umplu de lacrimi de bucurie și, îmbrățișându-și iubita fiică, aducea slavă lui Dumnezeu cu glas mare. Antiohienii atunci, văzând cele întâmplate și auzind strigarea tatălui, schimbară frica cea dintâi cu o mare bucurie și cu înțelegerea că prin har sfânt de la Dumnezeu s-au făcut acestea. Și au ridicat în acel loc o biserică mare și frumoasă, închinată Sfântului Ioan Botezătorul, spre amintirea acestei minunate întâmplări.

Se mai povestește și cum, de ziua înălțării cinstitei Cruci a Domnului, mâna Botezătorului era ridicată de un arhieru. Dar adesea, prin minune dumnezeiască, aceasta se ridica sau se cobora singură, însemnând îndestularea roadelor pământului sau lipsa lor. Și, într-adevăr, când mâna se ridica, urma îmbelșugarea țărinilor, grădinilor, livezilor, a viilor și rodnicia pământului. Dar când se cobora, urma lipsa roadelor, secetă și foamete.

Se face apoi dar că agarenii, prin voia Domnului, au năvălit în Antiohia, iar mâna Sfântului Ioan era în mâinile lor ca într-o robie. Și în zadar încercau împărații creștini să o răscumpere, căci nu puteau nici cu aur, nici în alt chip s-o facă. Un antiohian singur însă, printr-un gând de dumnezeiască obârșie, reuși s-o facă. Acesta era un om cinstit și se chema Iov.

Iov era diacon, și plănuiind cum să ia din mâna agarenilor sfințele moaște, se gândi să-și așeze locuința lângă biserica în care acestea erau închise. Apoi se împrieteni cu cel care păzea vasele bisericii și, într-o seară, invitându-l în casa sa, îi dădu acestuia să mănânce și să bea până păzitorul, amețit,

adormi greu. Și atunci, în ceas de seară, se strecură lov în taină în biserică și luă racla cu sfintele moaște, fără a lăsa urme ca paznicul să descopere. Și încă de dimineață porni lov spre hotare, temându-se să nu fie descoperit. Întărit fiind de rugăciunea tare către Sfântul Ioan și de ajutorul ceresc, fără vătămare și fără piedici, ajunse el la stăpânirea creștinească.

Deci, mergând în Calcedon, el descoperi comoara ce purta cu dânsul, iar împărații, auzind aceasta plină de fericire și mai presus de nădejde veste, trimiseră îndată la Calcedon corabia împărătească, cu preasfințitul patriarh și cu unii senatori, ca să întâmpine mâna Botezătorului cu cinstea cuvenită. Și pe drumul de întoarcere, patriarhul ținând racla chiar în mâinile lui, au ieșit la țarm împărații (căci era în timpul împărăției porfirogeneților – frații Constantin și Roman) împreună cu poporul, cinstind această binecuvântare a lui Dumnezeu în cântări înălțătoare de laudă, cu tămâie și lumânări. Și ducând mâna preasfântă în palat, au așezat-o la loc de cinste, în împărăteasca biserică. Iar acestea s-au întâmplat chiar în seara dumnezeieștii Arătări, mai înainte de sfințirea apelor.

Cu acestea se încheie cele ce se știu despre rămășițele celui dintâi dintre oameni, care au umblat în taină sau în slavă, pe întunericul nopții sau pe lumina binecuvântată a zilei și care, prin voia lui Dumnezeu, au săvârșit și săvârșesc încă nenumărate și uimitoare minuni. Căci așa se cuvine celor ce au bineplăcut lui Dumnezeu, mai ales celui mai mare dintre cei născuți din femeie, cel care a copilărit în sânul îngerilor, care și-a așezat mâna peste Mântuitorul și care L-a botezat, care a învățat și a pătimit pentru credință și care a murit întru Domnul, întocmai ca un mucenic.